

تهران

شهر آرامش عدالت و تعالی

حکمرانی شهری در گام دوم انقلاب اسلامی

خلاصه برنامه پیشنهادی جهت ارائه به
اعضای منتخب شورای اسلامی شهر تهران

مرداد ۱۴۰۰

مقدمه	صفحه ۱
۱. حوزه مالی و اقتصاد شهری	صفحه ۲
۲. حوزه اجتماعی و فرهنگی	صفحه ۴
۳. حوزه حمل و نقل و ترافیک	صفحه ۶
۴. حوزه خدمات شهری و محیط زیست	صفحه ۷
۵. حوزه فنی و عمرانی	صفحه ۸
۶. حوزه شهرسازی و معماری	صفحه ۱۰
۷. حوزه برنامه ریزی و توسعه سرمایه انسانی	صفحه ۱۲
۸. حوزه حقوقی و قضایی	صفحه ۱۳
۹. شهر هوشمند و دانش محور	صفحه ۱۴

در شهر اسلامی، عدالت در تقسیم خدمات شهری،
تأمین آرامش روحی و امنیت معنوی، ظهور و
اعتلای مظاهر اسلامی و انقلابی، عمران و آبادی
و زیبایی، حفظ طبیعت و صفای طبیعی، همه با
هم باید مورد توجه قرار گیرد.

پیام به مناسبت آغاز به کار شوراهای اسلامی شهر و روستا

۱۳۷۸/۲/۸

مقدمه

همچون سیاست‌های کلی مسکن، حمل و نقل، صنعت، محیط زیست، پدافند غیر عامل، آمایش سرزمین، اصل ۴۴، خانواده، جمعیت، سیاست‌های کلی برنامه ششم توسعه و برنامه‌های توسعه پنج ساله اول، دوم و سوم شهرداری تهران، یک مدل متعالی متناسب با حکمرانی شهری در گام دوم انقلاب استخراج گردد. شش مولفه اصلی حکمرانی شهری که در تمامی تصمیمات شهری و در بدنه مدیریت شهری می‌بایست مورد توجه قرار گیرند عبارتند از:

این برنامه با اعتقاد به حرکت از مدیریت شهری به سمت حکمرانی شهری و بازآفرینی اعتماد عمومی شهروندان تهرانی به‌عنوان مهم‌ترین ذینفعان سیاستگذاری شهری تدوین گشته و بکارگیری فناوری در تمامی عرصه‌ها را مهم‌ترین ابزار جهت مبارزه با فساد و ناعدالتی شهری و ارتقاء کارآمدی خدمات به شهروندان دانسته است و از همین روی دال مرکزی برنامه موجود، عبارت "تهران شهر آرامش، عدالت و تعالی" است. برنامه موجود شامل ۹ بخش حوزه مالی و اقتصاد شهری، حوزه اجتماعی و فرهنگی، حوزه حمل و نقل و ترافیک، حوزه خدمات شهری و محیط زیست، حوزه فنی و عمرانی، حوزه شهرسازی و معماری، حوزه برنامه‌ریزی و توسعه منابع انسانی، حوزه حقوقی و قضایی و شهر هوشمند و دانش‌محور است.

کلان‌شهر تهران، به‌عنوان پایتخت ایران با برخورداری از جمعیتی بالغ بر هشت میلیون و پانصد هزار نفر و مساحت تقریبی ۷۲۰ کیلومترمربع، بیست و هفتمین کلان‌شهر بزرگ و شانزدهمین کلان‌شهر پرجمعیت جهان بوده و دارای موقعیت ژئوپلیتیکی بسیار حساسی در منطقه خاورمیانه است. تهران پایتخت ۲۳۸ ساله ایران، آینه تمام‌نمایی از تحولات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و کالبدی تاریخ پرفرازونشیب این سرزمین به شمار رفته و از این‌رو دربرگیرنده میراث مادی و معنوی غنی است. برابر اهداف سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ و نیز احکام برنامه پنج‌ساله دوم و سوم شهرداری تهران، چشم‌انداز توسعه بلندمدت شهر تهران که سیمای مطلوب شهر در افق طرح و میثاقی برای توسعه پایدار کلان‌شهر تهران و پایتخت کشور است مبتنی بر آرمان‌های زیر است:

- تهران؛ شهری با اصالت و هویت ایرانی - اسلامی (شهری که برای رشد و تعالی انسان و حیات طیبه، سامان می‌یابد).
- تهران؛ شهری دانش‌پایه، هوشمند و جهانی.
- تهران؛ شهری سرسبز و زیبا، شاداب و سرزنده با فضاهای عمومی متنوع و گسترده.
- تهران؛ شهری امن و مقاوم در برابر انواع آسیب‌ها و مقاوم در برابر مخاطرات و سوانح.
- تهران؛ شهری پایدار و منسجم با ساختاری مناسب برای سکونت، فعالیت و فراغت.
- تهران؛ شهری روان با رفاه عمومی و زیرساخت‌های مناسب، همراه با تعدیل نابرابری‌ها و تأمین عادلانه کلیه حقوق شهروندی.
- تهران؛ کلان‌شهری با عملکردهای ملی و جهانی و با اقتصادی مدرن و مرکزیت امور فرهنگی - پژوهشی و سیاسی در سطح کشور و حداقل یکی از سه شهر مهم و برتر منطقه غرب آسیا. کلان‌شهر تهران با در اختیار داشتن بیش از ۲۰ درصد تولید ناخالص داخلی کشور میزبان بیش از ۱۰ درصد جمعیت کشور و مهم‌ترین زیست بوم سیاسی و اجتماعی کشور است. در کنار این موارد ذکر شده مدیریت شهر تهران همواره الگویی برای سایر شهرهای کشور و برخی از شهرهای جهان است. در این برنامه تلاش شده است با تحلیل مضمون بیانیه گام دوم، سخنان مقام معظم رهبری، اسناد بالادستی و سیاست‌های کلان موضوعی و برنامه‌ای

حوزه مالی و اقتصاد شهری

۱

مقابل آن فقر زیرساختی در سایر مناطق شده است. بررسی‌های انجام شده نشان از وجود یک شمال و جنوب زیرساختی در کنار شمال و جنوب جغرافیایی در شهر تهران دارد؛ شاخص تراکم در مناطق ۷، ۸، ۱۰، ۱۱، ۱۳ و ۱۴ نسبت به سایر مناطق تهران در وضعیت نامناسبی قرار دارد، این در شرایطی است که وضعیت تراکم مناطق شمالی وضعیت مطلوب‌تری دارد. در مورد امکانات فرهنگی نیز شاهد دوقطبی مناطق شمال و مرکز در مقابل سایر مناطق می‌باشیم. برای نمونه ۳۹ درصد کل مجموعه‌های ورزشی شهر تهران در مناطق پنج گانه شمالی هستند، یا در مورد بلوک‌های فرسوده، مناطق ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۷ وضعیت مناسبی ندارند تا آنجا که نزدیک به ۶۰ درصد از کل بلوک‌های منطقه ۱۰ فرسوده هستند، اما بافت‌های فرسوده مناطق ۱ تا ۵ و همچنین ۲۱ و ۲۲ در وضعیت مطلوبی قرار دارند. بنابراین مهم‌ترین مسائل امروز حوزه مالی و اقتصاد شهری تهران مباحثی نظیر عدم تخصیص عادلانه سرانه‌های شهری، سهم پایین درآمدهای پایدار، نقش بسیار کم‌رنگ سازمان سرمایه‌گذاری شهرداری در تامین منابع مالی، زیان‌ده بودن بسیاری از شرکت‌ها و سازمان‌های تابعه شهرداری تهران و مشارکت پایین مردم علی‌الخصوص بخش خصوصی است که در ادامه به مختصری از راهکارهای این حوزه اشاره شده است:

شهرداری یک سازمان درآمد‌هزینه است، بنابراین به میزان تحقق درآمدهای آن قدرت پیشبرد پروژه‌ها میسر می‌شود؛ بر اساس قانون بودجه ۱۴۰۰ شهرداری تهران این سازمان ماهیانه باید تقریباً ۴۰۰۰ میلیارد تومان درآمد کسب نماید که این عدد شامل تسویه بدهی‌های شهرداری نمی‌شود. رصد اسناد مالی نشان از آن دارد که بخش عمده‌ای از درآمدهای شهرداری را درآمدهای ناپایدار تشکیل می‌دهند، به طوری که بر اساس آخرین آمار منتشر شده، سهم درآمدهای پایدار از کل منابع درآمدی شهر تهران کمتر از ۳۰ درصد می‌باشد. بدهی‌های شهرداری تهران در حال افزایش است، به طوری که مجموع بدهی‌های شهر تهران تا پایان سال ۱۳۹۹ به ۶۶۲۷۲ میلیارد تومان رسیده است. دولت در ۱۶ سال اخیر به تعهدات خود در قبال شهرداری عمل نکرده است و برآوردها حاکی از آن است که مجموع مطالبات شهرداری از دولت، سازمان‌های دولتی و شهروندان، رقمی بالغ بر ۵۸۵۴۶ هزار میلیارد تومان است.

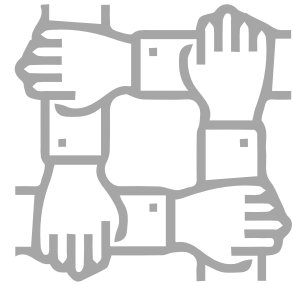
آمارهای مورد اشاره تنها یک سکه اقتصاد شهر تهران می‌باشد، روی دیگر اقتصاد مالی شهر تهران، بی‌عدالتی بلندمدت در تخصیص منابع در شهر تهران است، به نحوی که تخصیص ناعادلانه منابع در تهران منجر به انباشت زیرساخت‌ها در بعضی از مناطق و در

رویکردها و راهکارها

- ۱ احیاء سازمان سرمایه‌گذاری شهرداری به‌عنوان مهم‌ترین رکن تأمین مالی شهرداری تهران؛
- ۲ ایجاد هلدینگ مالی و سرمایه‌گذاری شهری (تجمیع صندوق بازنشستگی و گروه مالی شهر و ...)
- ۳ استفاده از زیرساخت‌ها و فرصت‌های موجود در شهر جهت تأمین درآمد پایدار؛
- ۴ طراحی و انتشار اوراق مشارکت جذاب و بهره‌گیری از سایر ابزار مالی نظیر صکوک و ...
- ۵ بهره‌گیری از ظرفیت بازار بورس؛
- ۶ اعمال انضباط مالی فراگیر سازمانی و شفافیت جامع در قراردادهای؛
- ۷ تسریع در پرداخت معوقات پیمانکاران شهرداری و بهره‌برداری از برات کارت؛
- ۸ مدیریت هوشمند وصول مطالبات؛
- ۹ مهندسی ارزش فعالیت‌های کلیدی برای کاهش هزینه خدمات شهری؛
- ۱۰ تعریف پروژه‌های مشترک با دولت نظیر افزایش نقش شهرداری‌ها در قانون مالیات بر خانه‌های خالی؛
- ۱۱ اعمال سیاست خرید خدمت جهت تأمین مالی پروژه‌های حوزه حمل و نقل عمومی؛
- ۱۲ بهره‌مندی از ظرفیت وقف و مجمع خیرین؛
- ۱۳ کمک به تشکیل تعاونی‌های صنفی جهت ارائه خدمات مورد نیاز شهری؛
- ۱۴ مدیریت گردش مالی شهرداری در بانک‌ها و اعطای تسهیلات برای ارتقاء خدمات شهری؛ بهبودبخشی روابط شهرداری تهران با بانک‌های کشور؛
- ۱۵ افزایش سهم شهرداری از مالیات بر ارزش افزوده؛
- ۱۶ فروش خدمات شهرداری تهران به سایر شهرها و کشورهای اسلامی؛
- ۱۷ قیمت‌گذاری دارایی‌های غیرمولد شهرداری و واگذاری آن‌ها؛

- ۱۸ اخذ عوارض پارک حاشیه‌ای؛
- ۱۹ شناسایی و اجاره اموال و دارایی‌های غیر منقول؛
- ۲۰ اصلاح قراردادهای جمع‌آوری پسماندهای خشک؛
- ۲۱ ایجاد زنجیره تأمین کالای اساسی از طریق شرکت شهروند؛ بهره‌گیری از این ظرفیت جهت توسعه کارآفرینی اجتماعی، توانمندسازی مشاغل خانگی و زنان خودسرپرست؛
- ۲۲ ایجاد شهرک نوآوری و فناوری با هدف حمایت و تجاری‌سازی ایده‌ها و اختراعات شهری و کسب درآمد پایدار از حوزه فناوری اطلاعات با محوریت حمل و نقل عمومی؛
- ۲۳ ایجاد یک دیوان محاسبات شهری جهت انتظام بخشی به امور مالی و بهای تمام شده پروژه‌ها؛
- ۲۴ توسعه اقتصاد فرهنگ و توجه به اقتصاد محله محور؛
- ۲۵ بکارگیری روش‌های تأمین مالی خرد (Micro Credit) و جمع‌سپاری مالی (Crowd Funding)؛
- ۲۶ بهره‌گیری از علوم سیاستگذاری رفتاری در پایدارسازی درآمدهای ناپایدار شهری نظیر عوارض‌های سالیانه شهرداری؛
- ۲۷ جایزه ملی ترویج کارآفرینی اجتماعی و بهره‌گیری از تسهیلمان اشتغال‌زایی در مناطق مختلف شهر؛
- ۲۸ ایجاد نیروگاه برق با کمک بخش خصوصی و توسعه انرژی‌های پاک از همین طریق؛
- ۲۹ واگذاری و کاهش حداکثری تصدی‌گری خدمات با هدف کاهش هزینه و افزایش کیفیت خدمات؛
- ۳۰ واگذاری برخی از شرکت‌های شهرداری به بخش خصوصی که در زنجیره ارزش اصلی خدمات شهرداری قرار ندارد.
- ۳۱ سرمایه‌گذاری و بومی‌سازی تجهیزات مترو؛
- ۳۲ تشکیل زنجیره اشتغال منطقه‌ای و کمک به تنوع‌بخشی اقتصاد شهری؛
- ۳۳ مانع‌زدایی در صدور پروانه ساخت و نقش‌آفرینی در مدیریت قیمت مسکن و اشتغال‌زایی؛
- ۳۴ اصلاح قراردادهای اجاره شهرداری نظیر غرفه مترو و بوستان‌ها و فضاهای تبلیغاتی.

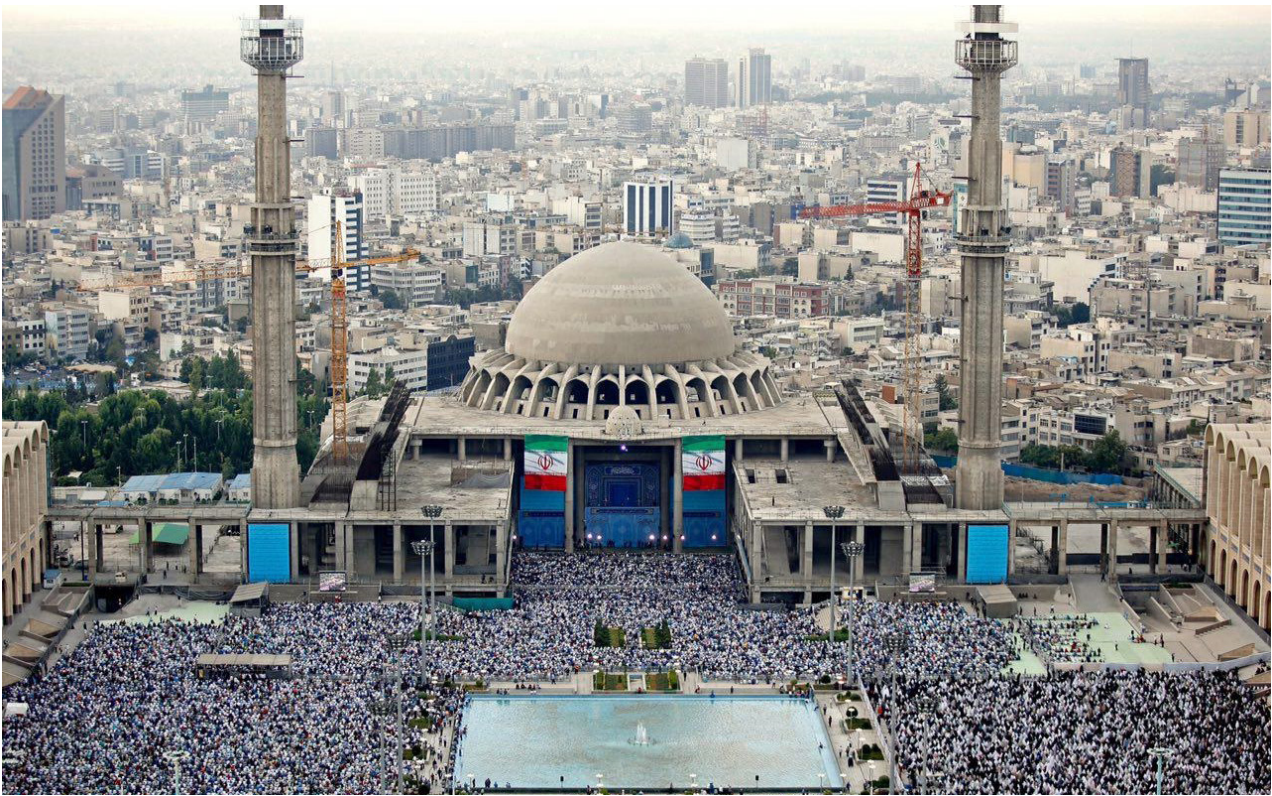

۲ حوزه اجتماعی و فرهنگی

و امدادگر وارد عرصه نمی‌شوند که دلیل این مساله فقدان آموزش و آگاهی آن‌ها در مواجهه با حوادث است. از دلایل عمده پول‌پاشی بی‌هدف در حوزه اجتماعی و فرهنگی با بودجه بیش از ۳۰۰۰ میلیارد تومانی، عدم تطابق برنامه‌ها با اهداف بالادستی می‌باشد که نتیجه‌ی آن چیزی جز عدم اثربخشی حوزه اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران نبوده است. امروزه حوزه اجتماعی و فرهنگی زیرساخت‌های کاربردی‌اش را از دست داده و در راستای ارتقاء فرهنگ شهرنشینی به کار گرفته نمی‌شود. برای مثال مراکز بهاران بجای توانمندسازی معتادان و کارآفرینی، فقط تغذیه و خوراک این افراد را آن هم به شکل نامناسب تأمین می‌کنند. این در حالی است که اگر نظارت بر این مراکز وجود داشته باشد کیفیت خدمات بسیار افزایش می‌یابد. رویکرد اصلی حوزه اجتماعی و فرهنگی این برنامه آنست که وظایف معاونت اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران با نهادهای مسئول در حوزه فرهنگ و مسائل اجتماعی نظیر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی متفاوت است. وظیفه اصلی حوزه فرهنگی و اجتماعی شهرداری کمک به ارتقاء فرهنگ شهرنشینی در شهر است. یعنی پروژه‌ها و اقدامات حوزه فرهنگی باید بر مسائلی نظیر توجه به بنیان خانواده، ترویج قانون‌مداری، ترویج همسایه‌داری، توجه به حق‌الناس، توجه به حقوق شهروندی، ترویج کارآفرینی اجتماعی و... متمرکز شوند.

در این حوزه کلان‌شهر تهران با وجود بیش از ۱۸۰۰ زیرمجموعه فرهنگی، اجتماعی، ورزشی و توانمندسازی و...، با تعدد وظایف مواجه است و این مساله موجب پراکندگی حوزه اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران شده است که اغلب منجر به سردرگمی و انفعال در صف و ستاد، و بی‌ضابطگی و اعمال سلیقه در اجرا می‌شود. همچنین بخشی از مأموریت‌های حوزه اجتماعی و فرهنگی به دیگر حوزه‌های مدیریت شهری واگذار شده است؛ برای نمونه سازمان زیباسازی با دارا بودن بیشترین ظرفیت فرهنگی و به عنوان بزرگترین رسانه شهر تهران امروزه زیرمجموعه معاونت خدمات شهری است و باید ضمن اصلاح ساختار و تشکیلات، به حوزه معاونت اجتماعی و فرهنگی بازگردد. تعدد سامانه‌ها و تصمیم‌گیری‌ها به قدری زیاد است که کنترل آن از دسترس خارج شده و منجر به موازی‌کاری شده است.

امروزه حلقه مفقوده در فعالیتهای اجتماعی و فرهنگی شهرداری، مساله آموزش و فرهنگ‌سازی است که دلیل آن توجه اندک به آسیب‌های اجتماعی شهروندان و عدم توانمندسازی آن‌ها می‌باشد. برای نمونه توانمندی شهر تهران برای مقابله با زلزله تنها ۲۰ درصد است که این میزان از آمادگی باتوجه به جمعیت و گستره جغرافیایی شهر کافی نیست. سطح سازگاری و تاب‌آوری اجتماعی در سطح شهر تهران پایین است به طوری که وقتی حادثه و بحرانی در شهر به وقوع می‌پیوندد مردم به عنوان کنشگر

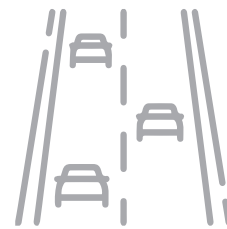
توانمندسازی، مشارکت، مشورت و آگاهی‌رسانی به مردم؛

- ۹ سامان‌دهی دستفروشان شهری و اجرای طرح سایه‌بان؛
- ۱۰ بهره‌گیری از ظرفیت‌های فرهنگی و اقتصادی قراردادهای خواهرخواندگی درون مناطق شهری، سایر شهرهای ایران و بین‌المللی؛
- ۱۱ بهره‌گیری از ظرفیت نخبگانی ورزشکاران بدنه شهرداری تهران و ترویج ورزش همگانی؛
- ۱۲ راه‌اندازی مرکز نوآوری اجتماعی؛
- ۱۳ استفاده حداکثری از ظرفیت سرای محله و ارتقاء آن به مراکز نوآوری؛
- ۱۴ راه‌اندازی خانه‌های تسهیل‌گران اجتماعی؛
- ۱۵ بهره‌گیری از فضای مجازی و زیرساخت‌های رسانه‌ای شهرداری جهت ترویج ارتقاء فرهنگ شهروندی؛
- ۱۶ مدیریت ظرفیت‌های اشتغال‌زایی و توانمندسازی شهرداری برای افشار آسیب‌پذیر در قالب یک بنیاد اجتماعی؛
- ۱۷ استفاده از ظرفیت فرهنگی همه اقوام ایرانی ساکن در تهران؛
- ۱۸ توانمندسازی شهرهای اقماری اطراف تهران و تبدیل آنها به شهر کسب و کار در تعامل شهرداری و دولت.

رویکردها و راهکارها

- ۱ ارتقاء فرهنگ شهروندی به‌عنوان دال مرکزی تمام اقدامات فرهنگی و اجتماعی و کمک به رشد شهروندان به‌عنوان هدف تمامی اقدامات فرهنگی و اجتماعی؛
- ۲ توجه ویژه به شعائر و مناسبت‌های دینی، مذهبی و ملی؛
- ۳ حرکت به سمت شهر خانواده‌محور؛
- ۴ توسعه کارآفرینی اجتماعی با محوریت افشار آسیب‌پذیر علی‌الخصوص زنان خودسرپرست؛
- ۵ ارتقاء جایگاه فرهنگسراها و مراکز شهربانو و حرکت این مراکز به سمت آموزش‌های کارآفرینی؛
- ۶ بهره‌گیری از مدل شهرکتاب و مدرسه دانش بنیان ذوق جهت واگذاری اقدامات فرهنگی و اجتماعی به حلقه‌های میانی فرهنگی و اجتماعی؛
- ۷ دانایی‌محوری با رویکرد مشارکت فعال و مسئولیت‌پذیری شهروندان؛
- ۸ افزایش سطح تأثیرگذاری شهروندان از طریق

۳ حوزه حمل و نقل و ترافیک

رویکردها و راهکارها

- ۱ مطلوبیت بخشی به حوزه حمل و نقل عمومی از طریق دسترسی سریع و با کیفیت؛
- ۲ خرید خدمت از بخش خصوصی جهت ارتقاء مطلوبیت بخشی در حوزه حمل و نقل؛
- ۳ اولویت بهره برداری از خطوط ۱۰، ۶ و ۷؛
- ۴ توسعه حمل و نقل ریلی سبک شهری همانند LRT؛ توسعه پایانه های حمل و نقل ترکیبی؛
- ۵ خرید حداقل ۱۰۰۰ دستگاه واگن مترو جهت نوسازی و تقویت حمل و نقل عمومی شهر؛
- ۶ افزایش کمی تعداد اتوبوس ها و نوسازی ناوگان تاکسیرانی؛ ایجاد طرح کلید به کلید؛
- ۷ طراحی پلتفرم خودرو اختصاصی هیبریدی جهت تولید تاکسی در سطح کشور توسط بخش خصوصی؛
- ۸ طراحی جایگاه های عمومی شارژ جهت خودروهای برقی و هیبریدی توسط بخش خصوصی؛
- ۹ اخذ عوارض رانندگی و طرح LEZ؛
- ۱۰ تسهیلگری و کمک به افزایش استفاده از موتورسیکلت برقی با همکاری و سرمایه گذاری بخش خصوصی؛
- ۱۱ توسعه پارکینگ های مکانیزه، طبقاتی، هوشمند و پارکینگ های محله محور؛
- ۱۲ اجرای طرح یکپارچه هموارسازی معابر و خیابان های شهری؛
- ۱۳ تأمین درآمد پایدار از حوزه حمل و نقل عمومی؛
- ۱۴ توجه ویژه به نقش حمل و نقل عمومی در دوران کرونا، بیمه تأمین اجتماعی و بیمه بازنشستگی رانندگان تاکسی و اتوبوسرانی؛
- ۱۵ آموزش و ارتقاء فرهنگ آموزش ترافیک.

حمل و نقل و ترافیک مدت مدیدی است که به عنوان یک معضل بزرگ، چالش های بسیار زیادی را در تهران ایجاد کرده است. اقدامات بسیاری برای مدیریت و کنترل ترافیک شهر تهران اجرا شده و یا در حال اجراست، اما همچنان ترافیک به عنوان یک معضل جدی، گریبانگیر شهروندان تهرانی است.

عدم توسعه بروز و مطلوبیت بخشی به حمل و نقل عمومی موجب استفاده شهروندان از خودروی شخصی شده است. وسایل نقلیه شخصی سهم بیش از ۶۹ درصدی در ایجاد ترافیک تهران دارند. در سال ۱۳۹۸ روزانه ۱۹/۳ میلیون سفر انجام شده است که سهم حمل و نقل عمومی ۴۶/۷ درصد بوده است.

ناوگان اتوبوسرانی تهران دارای ۵۸۱۷ دستگاه اتوبوس است که سن ۶۹ درصد اتوبوس های شهر تهران بیش از ده سال بوده و ۳۵۰۰ دستگاه اتوبوس فرسوده است. این در حالی است که نیاز شهر تهران بیش از ۹ هزار دستگاه اتوبوس است. همچنین ناوگان تاکسیرانی تهران با ۷۸ هزار تاکسی که ۲۵ هزار تاکسی آن فرسوده است، نیاز به نوسازی دارد. مترو تهران نیز دارای ۱۵۰۰ دستگاه واگن است که تعداد مورد نیاز ۳۰۰۰ دستگاه واگن بوده و موجب افزایش متوسط سرفاصله عبور قطارها به ۷ دقیقه شده است که طبق استانداردهای بین المللی باید به زیر ۲ دقیقه برسد.

رویکرد اصلی برنامه «تهران شهر آرامش، عدالت و تعالی»، مطلوبیت بخشی به استفاده از حمل و نقل عمومی برای شهروندان تهرانی است امری که موجب تعدیل بسیاری از مسائل نظیر ترافیک، آلودگی زیست محیطی، کمبود پارکینگ و... خواهد شد.

۴ حوزه خدمات شهری و محیط زیست

فناوری " جهت ارتقاء خدمات شهری، دو محور اصلی حوزه خدمات شهری در این برنامه است از همین روی مهم ترین رویکردها و راهکارها به شرح ذیل است:

رویکردها و راهکارها

- ۱ توجه ویژه به مفاهیم ولی نعمت، حق الناس و برکت در خدمات شهرداری و خدمتگذاری به مردم؛
- ۲ تمرکز بر ارتقاء کیفیت خدمات شهری در مناطق کم برخوردار؛
- ۳ انتقال فناوری و دانش به حوزه خدمات شهری و همکاری با استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش بنیان؛
- ۴ ارتقاء و توسعه فضای سبز شهری و ارتقاء نقش شهروندان در زیباسازی شهر؛
- ۵ تکمیل اجرای شبکه آب‌های سطحی؛
- ۶ شتابدهی به پروژه توسعه و ترویج کوچه سبز بر پایه مشارکت شهروندی در محله‌های کم برخوردار؛
- ۷ افزایش مشارکت شهروندان در نظارت بر خط بر کیفیت خدمات شهری؛
- ۸ ترویج فرهنگ شهرنشینی با هدف افزایش مشارکت شهروندان در زیباسازی و نگهداشت شهر؛
- ۹ اجرای طرح تفکیک زباله از مبدا (کاپ)؛
- ۱۰ کسب درآمد پایدار از حوزه خدمات شهری نظیر بازیافت و زیست فناوری؛
- ۱۱ تغییر الگو و گونه‌های کاشت فضای سبز شهری؛
- ۱۲ اصلاح چرخه تولید و جمع‌آوری پسماند.

برای دهه‌ها آلودگی هوا از معضلات اصلی زیست‌محیطی شهر تهران بوده است. در طی سال‌های ۹۷ و ۹۸ به طور متوسط سالیانه شهروندان تهرانی تنها ۲۸ روز هوای پاک تنفس کرده‌اند و ۸۶ روز در وضعیت ناسالم تنفسی قرار داشته‌اند. طبق گزارشات، سالانه بیش از ۴۰۰۰ شهروند تهرانی بر اثر آلودگی هوا جان خود را از دست می‌دهند. شهروندان نیازمند ارائه خدمات متفاوت اعم از جمع‌آوری زباله و آسفالت خیابان‌ها تا زیباسازی و گسترش فضاهای سبز شهری هستند و ارائه‌ی باکیفیت و عادلانه‌ی این خدمات است که زندگی شهری را تداوم می‌بخشد. متوسط سرانه‌ی فضای سبز در شهر تهران ۱۶/۳ متر است. این شاخص در مناطق ۷، ۸، ۱۰، ۱۱، ۱۳، ۱۴ و ۱۷ زیر ۱۰ متر و در مناطق شمالی بالای ۲۰ متر می‌باشد. برای نمونه متوسط سرانه فضای سبز در منطقه ۱۰ برابر با ۲/۶ متر مربع و در منطقه ۱ متوسط سرانه ۳۳/۸۸ متر مربع می‌باشد. همچنین تهران دارای ۲۲۷۷ پارک و بوستان است که ۴۴ درصد آن در مناطق ۱ تا ۵ تهران واقع شده است. این فضا در مورد تعداد میدین میوه و تره‌بار نیز صدق می‌کند به طوری که ۳۸ درصد از میدین میوه و تره‌بار شهر تهران در مناطق ۱ تا ۵ واقع است. رسیدگی به دغدغه‌های مردم در زمینه ایمنی و حفاظت از جان و اموال آن‌ها نیازمند توسعه کمی و کیفی خدمات ایمنی است. این در حالیست که شاخص تعداد پرسنل عملیاتی آتش نشانی به ازای ۱۰۰ هزار نفر جمعیت، ۶۰ است و در ۴ سال گذشته پرسنل عملیاتی هیچ افزایشی نداشته است.

دال مفهومی "شهروندان به‌مثابه ولی نعمتان" و "بکارگیری

حوزه فنی و عمرانی

۵

رویکردها و راهکارها

- ۱ تغییر رویکرد در طراحی شهری با رویکرد ارتقاء هویت ایرانی-اسلامی و نقش انسان در شهر؛
- ۲ ارتقاء کیفیت ساخت با هدف افزایش طول عمر و کاهش هزینه و آرامش در شهر؛
- ۳ طراحی جامع شبکه تاسیسات شهری با همکاری کلیه دستگاه‌های خدمت‌رسان به منظور عدم تخریب و دوباره‌کاری در شهر؛
- ۴ طراحی و اجرای تونل‌های تاسیسات شهری بر اساس طرح جامع (فوق)؛
- ۵ استانداردسازی طراحی و منظر شهری در پروژه‌های عمران شهری؛
- ۶ تاسیس سازمان نگه‌داشت شهرداری تهران؛
- ۷ تکمیل شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی شهر و استفاده بهینه به منظور تامین آب غیر شرب مورد نیاز با همراهی کلیه دستگاه‌های ذیربط؛
- ۸ احداث ابر پروژه‌های ذیل از طریق مدل مشارکت عمومی خصوصی؛
 ۱. احداث بزرگراه شهید شوشتری؛
 ۲. اتصال بزرگراه یادگار امام به بزرگراه آزادگان؛
 ۳. بهره‌برداری خط ۱۰ مترو؛ احداث و اتمام خط ۶ و ۷ مترو؛
 ۴. اتصال میدان شهید صیاد شیرازی به بزرگراه آزادگان؛
 ۵. احداث بزرگراه شهید بروجردی؛

با تغییر گفتمانی که از سال ۱۳۹۶ در حوزه حکمرانی شهر اتفاق افتاد، نگاه به حوزه‌ی فنی و عمرانی تغییر جدی پیدا کرد به طوری که در این بازه‌ی ۴ ساله آمار پروژه‌های بزرگ مقیاس یا کلان پروژه‌ها کاهش قابل توجهی داشته است. مقایسه‌ی آمار مربوط به آخرین سال دوره قبلی مدیریت شهرداری با آخرین آمار منتشر شده از سوی شهرداری تهران نشان می‌دهد که میزان کیلومتر پروژه‌های بزرگراهی به کمتر از یک سوم کاهش پیدا کرده و تعداد پروژه‌های پل تقاطع غیر هم‌سطح به کمتر از یک دهم رسیده است. متأسفانه با تغییر رویکردی که در این زمینه اتفاق افتاده، مستندات و نحوه گزارش‌دهی نیز دچار تغییر شده و نگاه مقایسه‌ای از گزارش‌ها حذف شده است، با این وجود شواهد و بیانات حاکی از تغییر رویکرد جدی از سمت پروژه‌های بزرگ مقیاس به سمت پروژه‌های خرد مقیاس است و از این دیدگاه که پروژه‌های بزرگ مقیاس تأثیر زیادی بر کاهش بار ترافیک، کاهش آلودگی، کاهش مصرف انرژی، کاهش زمان سفر و افزایش اشتغال در شهر می‌شود غفلت شده است. برای نمونه تنها افتتاح دو خط ۶ و ۷ جابه‌جایی ۲ میلیون نفر در روز را تضمین و حدود ۸۰۰ هزار ساعت در روز در وقت شهروندان و روزانه یک میلیون و ۲۰۰ هزار لیتر در مصرف سوخت (بنزین و گازوییل) صرفه‌جویی می‌شود.

حوزه فنی و عمرانی به‌عنوان یکی از حوزه‌هایی که در دوره جدید مدیریت شهری باید بعد از گذشت چندین سال رکود، بروز و ظهور مجددی داشته باشد و از طرفی ابعاد فرهنگی و اجتماعی این طرح‌ها (اتاف) نیز بیشتر از سابق مدنظر قرار بگیرد شامل رویکردها و راهکارهای ذیل است:

و حل مشکلات موجود در حوزه عمران شهر؛
۱۳ استفاده از فناوری‌های نوین در حوزه مصالح و تکنولوژی ساخت؛
۱۴ تهیه و پیاده‌سازی نقشه پهنه‌بندی خطر زمین لغزش، پهنه‌بندی خطر فرونشست و پهنه‌بندی ژئوتکنیکی شهر بر روی طرح تفصیلی با استفاده از رویکردهای نوین؛
۱۵ تدوین برنامه عملیاتی کاهش اثرات فرونشست و نگهداری زیرساخت‌ها؛
۱۶ تدوین نظام جامع تعمیر و نگهداشت زیرساخت‌های عمرانی شهر با استفاده از رویکردهای نوین؛
۱۷ افزایش ضریب نفوذ بستر شهر تهران با هدف بازگشت حداکثری نزولات جوی به بستر خاک و کاهش خطر فرونشست؛
۱۸ افزایش تعداد و ظرفیت تصفیه خانه‌های شهر و استفاده از آب حاصله در مصارف آبیاری فضای سبز و ...؛
۱۹ عدالت در تأمین سرانه‌های عمران شهری.

۶. احداث زیرگذر تقاطع بزرگراه‌های شهید نواب - شهید تندگویان؛
۷. اجرای طرح جامع مدیریت فرونشست شهر تهران؛
۸. احداث قطار شهری شرق به غرب از ترمینال شرق تا هزار و یک شهر (LRT)؛
۹. تعیین ضوابط استفاده از معابر خاص شهری (مانند پل صدر) با هدف ایجاد عدالت در شهر و افزایش جذابیت برای بخش خصوصی؛
۱۰. تکمیل شبکه معابر شهر تهران علی‌الخصوص احداث تقاطع‌های غیرهمسطح مورد نیاز با هدف کاهش تداخلات ترافیکی؛
۱۱. استفاده از تکنولوژی نوین و چرخه بازیافت در تولید آسفالت مورد نیاز شهر؛
۱۲. استفاده از ظرفیت شهروندان از طریق مدل‌های موجود در شهر هوشمند جهت افزایش مشارکت در شناسایی عارضه‌های موجود در حوزه عمران با هدف افزایش رضایت

۶ حوزه شهرسازی و معماری

رویکردها و راهکارها

- ۱ تسریع در فرایند صدور پروانه و گواهی با حذف گردشکار زائد و کاهش زمان بخش‌های مختلف فرآیند و طراحی فرایندهای همزمان (حداکثر ۲ ماه)؛
- ۲ صدور پروانه با حداقل نیاز به مراجعه حضوری متقاضی و استفاده حداکثری از سامانه‌های برخط و مکانیزه همراه با نظارت موثر بر عملکرد شهرسازی مناطق و دفاتر خدمات الکترونیک شهر؛
- ۳ اجرای بسته‌های تشویقی بازآفرینی بافت‌های فرسوده شهری با اولویت مناطق کم برخوردار شهری؛
- ۴ اجرای مطالعات پیشینی مدیریت قیمت مسکن در پروژه‌های توسعه منطقه‌ای در مناطق کم برخوردار؛
- ۵ اصلاح، چابک‌سازی و مانع‌زدایی از قوانین مربوط به صدور پروانه؛ صدور مجوزهای پیشینی؛
- ۶ منطقی شدن نرخ عوارض و نحوه محاسبه آن؛ بهره‌گیری از دانش سیاست‌گذاری رفتاری در تأمین مالی پایدار از این حوزه؛
- ۷ اصلاح اساسی در رویه‌های کمیسیون ماده ۱۰۰ به نفع مردم مخصوصاً در مناطق کم برخوردار؛
- ۸ توجه به پدافند غیرعامل و توجه به اصول معماری پایدار در ساخت و سازها؛
- ۹ تمرکز بر تهیه طرح‌های موضوعی و موضعی به عنوان سطح سوم طرح‌های توسعه شهری به جای

شهر تهران به عنوان پرجمعیت‌ترین شهر ایران در معرض خطرهای جدی همچون سیل، فرونشست زمین و ... است، از این رو توجه به مخاطرات به‌عنوان یکی از مهم‌ترین موضوعات در حوزه‌ی شهرسازی دارای اهمیت ویژه‌ای است که باید در حوزه شهرسازی و معماری مدنظر قرار گیرد. توجه ویژه به بافت فرسوده و بکارگیری روش‌های ترغیب بازآفرینی بافت فرسوده با حضور حداکثری بخش خصوصی مسئله قابل توجه دیگر است.

مسئله با اهمیت دیگر در این حوزه تغییر قوانین صدور پروانه و مقررات مربوط به پهنه‌بندی قطعه‌ها است که موجب کاهش تعداد و افزایش مدت زمان صدور پروانه‌های ساخت شده است. در سال ۱۳۹۸ تعداد ۹۳۳۳ پروانه صادر شده است که این عدد نسبت به سال ۱۳۹۷، ۱۴ درصد کاهش داشته است. همچنین متوسط زمان صدور پروانه‌های ساختمانی با افزایش ۴۰ درصدی از ۵۰ روز در سال ۱۳۹۷ به ۷۱ روز در سال ۱۳۹۸ رسیده و تغییر چندین باره نرخ عوارض اعمالی بر ساخت و ساز طی سالیان اخیر نیز بر این موضوع بی‌تأثیر نبوده است. این موارد در حالی بوده است که درآمد قابل توجهی از محل افزایش عوارض برای شهرداری حاصل نشده است. دفاتر خدمات الکترونیک شهری نیز به‌عنوان مهم‌ترین ویتترین ارائه خدمات شهری به شهروندان به دلیل عدم نظارت مستمر توسط شهرداری و وجود فساد در طولانی شدن صدور پروانه‌ها و افزایش ناراضی‌تی شهروندان نقش مهمی داشته‌اند.

الکترونیک شهر و ادارات شهرسازی نواحی به مراجعین با استفاده حداکثری از راهکارهای غیر حضوری و هوشمند؛

۱۳ نگاه مدیریتی محلی جهت شناسایی و رفع مشکلات محلی و منطقه‌ای در موضوعات شهرسازی که با شیوه مدیریت متمرکز و بخشنامه قابل حل نمی‌باشد؛

۱۴ بهبود فرآیندهای شناسایی و برخورد با تخلفات حوزه شهرسازی؛

۱۵ مدیریت هوشمند ساخت و سازهای شهری؛

۱۶ توجه به معماری ایرانی اسلامی در سازه‌های هویت‌ساز شهری.

صرف انرژی بر طرح‌های جامع و تفصیلی به عنوان راهکاری برای حل معضلات موجود در شهر؛

۱۰ ساماندهی ارتباطات شهرداری تهران با دستگاه‌ها و نهادهای ذیربط (سازمان نظام مهندسی، اداره ثبت و...) به منظور جلوگیری از سرگردانی و تردد بی‌مورد شهروندان و بروز تصمیمات متناقض و نارضایتی از دستگاه‌های حاکمیتی؛

۱۱ شفافیت در موضوع محاسبه و وصول عوارض و رفع ابهامات و اشکالات موجود؛

۱۲ الزام به پاسخگویی مطلوب حوزه‌های اجرایی بالاخص معاونت‌های شهرسازی مناطق، دفاتر خدمات

حوزه برنامه‌ریزی و توسعه سرمایه انسانی

۷

- ۳ پیاده‌سازی نظام شایسته سالاری؛
- ۴ طراحی نظام توانمندسازی پرسنل با هدف افزایش انگیزه و تسریع در دستیابی به مأموریت‌های شهرداری؛
- ۵ طراحی مکانیزم‌های برخط جهت کاهش انحراف عملکردی از بودجه، حسابرسی عملکرد و استقرار سامانه بودجه‌ریزی عملیاتی؛
- ۶ بازنگری در اختیارات و تکالیف مدیران شهرداری؛
- ۷ بهره‌گیری مدیریت دانش در شهرداری تهران؛
- ۸ یکسان‌سازی نظام حقوق و دستمزد در شهرداری تهران و شرکت‌های تابعه؛
- ۹ ارتقاء سطح خدمات رفاهی و سلامت کارکنان، ارتقاء منزلت و معیشت کارکنان؛
- ۱۰ کارآمدسازی رویه‌های برخورد با متخلفین و رفع زمینه‌های ساختاری فساد؛
- ۱۱ ارتقاء شفافیت و رقابتی‌کردن بهره‌گیری از فرصت و روزرسانی دائمی اطلاعات؛
- ۱۲ افزایش سطح تأثیرگذاری شهروندان از طریق توانمندسازی، مشارکت، مشورت و آگاهی‌رسانی مردم در جهت ارتقاء بهره‌وری و اصلاح ساختار سازمانی؛
- ۱۳ متناسب‌سازی سطوح و عناوین شغلی در شهرداری؛
- ۱۴ کمک به بازرخیدی و بازنشستگی انگیزشی کارکنان مازاد سایر سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه؛
- ۱۵ متناسب‌سازی نظام جبران خدمات کارکنان در کلیه سطوح شهرداری، سازمان‌ها، شرکت‌ها و موسسات تابعه با نظم‌بخشی التزام به رعایت مقررات استخدامی؛
- ۱۶ تبیین دقیق و شفاف مأموریت‌ها و وظایف هر یک از سازمان‌ها.

طبق آمار مجموع نیروی انسانی شهرداری تهران بیش از ۵۸ هزار نفر است که خود سرمایه عظیمی برای این سازمان به حساب می‌آید و از همین‌رو توجه به منزلت و رفاه کارکنان بسیار حائز اهمیت است؛ کارمندان شهرداری در حال حاضر از کیفیت خدمات رفاهی که دریافت می‌کنند رضایت ندارند؛ برای نمونه سازمان ورزش، مدیریت تعداد زیادی از مجموعه‌های ورزشی را به بخش خصوصی واگذار کرده است و تقریباً کارت‌های رفاهی کارمندان و بازنشستگان در این حوزه بلا استفاده شده است و یا نمونه دیگر کاهش سطح خدمات بیمه درمانی کارکنان این سازمان است که در دو دوره اخیر کاهش چشم‌گیری داشته‌است که در شرایط ویژه کرونایی کشور باید سریعاً سطح خدمات درمانی ارتقا یابد. در کنار مسائل بسیار کارکنان سازمان شهرداری، باید مسائل نیروهای شرکت‌های تابعه نیز مورد توجه قرار گیرد. برای نمونه رفتگران، پارکبانان، کارگران فضای سبز، حریم‌بانان و رانندگان تاکسی و اتوبوس و کارمندان شرکت مترو و سایر شرکت‌های تابعه ... که در ارتباط مستقیم با سازمان نیستند برای دریافت مطالبات و حق بیمه خود با مشکلات فراوانی روبرو هستند که نیاز به تولی‌گری و تسهیل‌گری شهرداری در این رابطه است.

رویکردها و راهکارها

- ۱ تغییرات بنیادین در نظام بودجه‌ریزی شهری به نفع مناطق کم برخوردار؛
- ۲ اصلاح و بهبود فرایندها و رویه‌های شهرداری؛

حوزه حقوقی و قضایی

۸

حقوقی و قضایی؛

- ۳ ایجاد سازوکار های پیشگیری از تخلفات؛
- ۴ شناسایی دقیق املاک شهرداری تهران و تعیین و تکلیف آنها؛
- ۵ تعامل حداکثری با قوه قضاییه جهت تسریع در حل و فصل دعاوی؛
- ۶ ارتقا جایگاه سازمانی حوزه حقوقی و قضایی در ساختار سازمانی؛
- ۷ انضباط بخشی و شفافیت به قراردادهای؛
- ۸ ارتقا دانشی کارشناسان حوزه حقوقی و قضایی؛
- ۹ توجه ویژه به دادسرای ناحیه ۳۷ کارکنان شهرداری تهران؛
- ۱۰ نقش آفرینی حوزه حقوقی در قراردادهای سرمایه‌گذاری جهت حفظ اکثری حقوق بیت‌المال؛
- ۱۱ ارتقا همکاری با مجلس شورای اسلامی و سایر نهادهای سیاستگذار و قانونگذار با هدف کمک به اصلاح قانون شهرداری‌ها علی‌الخصوص اصلاح ماده ۱۰۰؛
- ۱۲ تلاش جهت تهیه و پیشنهاد قوانین و مقررات مورد نیاز برای بهینه‌سازی و کارآمد نمودن واحدهای مختلف از طریق تصویب آیین‌نامه‌ها، قوانین و مقررات؛
- ۱۳ ساماندهی کمیسیون‌های شبه قضایی و اداری موجود در شهرداری از جمله کمیسیون‌های ماده ۱۰۰، ماده ۷۷ و بند ۲۴ ماده ۵۵ قانون شهرداری و ... و انتخاب افراد شایسته و متخصص جهت عضویت در این کمیسیون‌ها؛
- ۱۴ ترویج و آموزش حقوق شهروندی به شهروندان برای حفظ و صیانت از حقوق عمومی؛
- ۱۵ ایجاد سامانه‌های برخط مشاوره حقوقی شهری و شهروندی جهت اطلاع‌رسانی به شهروندان؛
- ۱۶ افزایش تعامل با سازمان بیمه تامین اجتماعی و سازمان امور مالیاتی جهت رفع موانع پیشرو شهرداری با این دو سازمان؛
- ۱۷ بازنگری در مأموریت‌ها و نظام حقوقی سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه، دادسرای ویژه کارمندان شهرداری.

طبق آخرین گزارشات شهرداری تهران قریب به ۲۳ هزار پرونده جاری دارد؛ ۲۳ هزار پرونده‌ای که حجم قابل توجهی از منابع انسانی و مادی شهرداری تهران را درگیر خود کرده است. در کنار وضعیت بحرانی مربوط به حوزه حقوقی و قضایی ضعف در این بخش به سرمایه اجتماعی شهرداری تهران نیز لطمه وارد کرده است چه مواردی که قرار بوده است حقوق عمومی و بیت‌المال از متخلفین گرفته شود و چه آن مواردی که شهرداری باید مدافع حقوق مستضعفین باشد. بر اساس اظهارات کارشناسان این حوزه ارزش سالیانه پرونده‌های دعاوی شهرداری تهران بالغ بر ۲۰ هزار میلیارد تومان است. مهم‌ترین و اصلی‌ترین اقدام جهت بازآفرینی اعتماد عمومی به شهرداری تهران و آرامش بخشی به شهروندان، تغییر رویکرد از تامین کننده منابع مالی برای شهرداری به مروج اقدامات پیشگیری کننده از شروع دعاوی در این سازمان است. عبارات دیگر با اصلاح رویه‌ها و فرآیندها و بازنگری در برخی از قوانین و همچنین ارتقا نظارت‌ها میتوان از تشکیل بسیاری از این دعاوی پیشگیری نمود. حوزه حقوقی و قضایی شهرداری آینده باید با بهره‌گیری و تجمیع تمام ظرفیت‌های انسانی خود و تعامل سازنده با قوه قضاییه بسیاری از اختلافات خود با سازمان‌ها و نهادهای دولتی و بانک‌ها و همچنین اشخاص و بخش خصوصی علی‌الخصوص پیمانکاران را در سریع‌ترین زمان ممکن حل و فصل نماید و در اجرای برخی از قوانین حساس نظیر اعمال ماده ۹ تمام اهتمام شهرداری عدم ظلم و تضییع حقوق شهروندان باشد تا آرامش حداکثری آنها در تعامل و همکاری با شهرداری حفظ شود.

رویکردها و راهکارها

- ۱ اصلاح رویه‌ها و فرآیندهایی که در شهرداری تهران به تعداد بسیاری تولید پرونده می‌کنند؛
- ۲ توجه به دو معقوله "حق الناس" و "ولی نعمت" در حوزه

شهر هوشمند و دانش محور ۹

رویکردها و راهکارها

- ۱ مدیریت هوشمند حمل و نقل شهری و ساماندهی سامانه‌های حمل و نقل هوشمند (جابجایی مسافران و...):
- ۲ بکارگیری ظرفیت دانش در مدیریت شهری (استارت آپ‌ها، مجموعه‌های دانش‌بنیان، ظرفیت علمی دانشگاه‌ها، نخبگان علمی، پژوهشکده‌های تحقیقاتی و علمی و...):
- ۳ ارتقاء جایگاه سازمان فناوری شهرداری به‌عنوان فرمانده پروژه هوشمندسازی تهران؛
- ۴ کاهش خطا و ارتقاء تصمیم‌گیری براساس اطلاعات جامع؛
- ۵ مشارکت حداکثری شهروندان در نظام برنامه‌ریزی و مدیریت شهری؛
- ۶ مدیریت هوشمند پسماندها، روشنایی معابر و آبیاری بوستان‌ها؛
- ۷ طراحی سیستم‌های مدیریت هوشمند شرایط بحران و عملیات اضطراری در شرایط بحران؛
- ۸ تجهیز ساختمان‌های مدیریت شهری و عمومی (ایستگاه‌های مترو و ...) به خدمات ایمنی هوشمند؛
- ۹ پارکینگ‌های هوشمند محلی و شهری؛
- ۱۰ تدوین طرح اتصال خانه‌های هوشمند به شهرداری هوشمند؛
- ۱۱ درآمدزایی از سیستم هوشمند جمع‌آوری نخاله‌های ساختمانی؛
- ۱۲ ارتقاء فرهنگ شهرنشینی با کمترین هزینه؛
- ۱۳ هوشمندسازی در اعلام و مدیریت بحران؛
- ۱۴ توکن‌سازی دارایی‌های شهرداری تهران؛
- ۱۵ ابر شهر تهران؛
- ۱۶ مبلمان شهری یکپارچه به کمک اینترنت اشیا؛
- ۱۷ بهره‌گیری از هوش مصنوعی و کلان داده‌ها در پیش‌بینی تاب‌آوری شهر تهران در مسائل مختلف؛
- ۱۸ استفاده از ظرفیت اندیشکده‌ها، دانشگاه‌ها و مراکز حوزوی در حل نظام مسائل شهری.

رتبه هوشمندسازی شهر تهران در سال‌های اخیر توانایی رشد بسیاری داشته است که از این ظرفیت به‌صورت حداکثری استفاده نشده‌است و از اینرو با توجه به ظرفیت‌های موجود در شهرداری تهران، باید در راستای جبران این عقب افتادگی اقدام کرد. مهم‌ترین موضوع این عرصه نقش‌آفرینی بسیار پایین فناوری در پاسخدهی به مسائل روزمره مرتبط با شهرداری و شهروندان است. با بکارگیری فناوری در مدیریت شهری ضمن ایجاد شفافیت در برابر تخلفات و فساد اداری می‌توان بهره‌وری و کارایی را در مدیریت شهری افزایش و عدالت و امکان دسترسی برابر را برقرار کرد. موضوعات راهبردی توسعه شهر هوشمند تهران عبارت‌اند از:

۱. حکمروایی هوشمند
 ۲. حمل و نقل هوشمند
 ۳. مدیریت هوشمند پسماند، انرژی و محیط هوشمند
 ۴. خدمات و ایمنی هوشمند
 ۵. خدمات شهرسازی هوشمند
 ۶. داده‌ها و اطلاعات آزاد و اشتراکی و اشتراک دانش و شبکه‌های دانشی و توسعه اقتصاد هوشمند
 ۷. زیرساخت‌های لازم برای شهر هوشمند
 ۸. مشارکت شهروندی، تعامل و ارتباط هوشمند با شهروندان و خدمات دیجیتالی قابل ارائه به شهروندان و خدمات مالی هوشمند است.
- نکته قابل بیان در رابطه با هوشمندسازی شهر تهران اینست که در حال حاضر تمرکز اقدامات و پروژه‌های فناورانه بر فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) است که در دوره جدید باید در کنار فناوری ارتباطات و اطلاعات از فناوری‌هایی نظیر: فناوری بلاک‌چین (Blockchain)، تحلیل کلان داده و هوش مصنوعی (Big Data & Artificial Intelligence)، اینترنت اشیا (Internet of things)، سیاستگذاری رفتاری (Behavioral Public Policy) اهم فناوری‌هایی هستند که در دوره جدید مدیریت شهری باید در حل مسائل شهری به سازمان شهرداری تهران یاری رسانند.

و آخر دعوانا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

و پایان گفتار ما این است که:
حمد و سپاس مخصوص پروردگار
جهانیاں است.

